

edu
CAC

XARXA PÚBLICA, VIDA PRIVADA
ITINERARI TRANSVERSAL | IDENTITAT DIGITAL
EDUCACIÓ PRIMÀRIA

PRESENTACIÓ DE L'ITINERARI	3
INTRODUCCIÓ.....	5
OBJECTIUS	6
MATERIALS NECESSARIS	7
ÀMBITS COMPETENCIALS	7
PROPOSTA DE TEMPORITZACIÓ.....	7
SISTEMA D'IMPLEMENTACIÓ	8
ESTRUCTURA DE LA PROPOSTA DIDÀCTICA	9
ACTIVITAT 1. DESCOBRIM LA NOSTRA IDENTITAT DIGITAL.....	11
ACTIVITAT 2. INTIMITAT COMPARTIDA.....	18

Itinerari transversal | Identitat digital

Si volem prendre consciència de què és la identitat digital i reflexionar sobre la importància de cuidar-la i de protegir-nos a la xarxa, **cal que dediquem un temps a reflexionar sobre què entenem per "identitat"**. I és que potser no en som del tot conscients, però la construcció de la identitat, del "jo", comença molt aviat (abans del primer any de vida), si bé es va allargant i modelant durant tot el cicle vital.

Es tracta d'un terme sobre el qual la humanitat sempre ha reflexionat i al voltant del qual s'ha generat moltes preguntes. Tanmateix, és un concepte al qual prestem molt poca atenció en el nostre dia a dia.

Ara bé, l'aparició i l'expansió dels entorns virtuals, sembla que ha tornat a posar damunt la taula diverses preguntes sobre aquesta qüestió: per què estem tan pendents del que passa a la xarxa? Per què compartim tanta informació sobre

allò que fem o pensem? Com ens relacionem entre pantalles? Necessitem espais de reflexió per escoltar-nos més i decidir com volem presentar, preservar i cuidar la nostra identitat, també en l'àmbit digital.

Precisament per això, amb aquest itinerari volem plantejar preguntes que ens ajudin a **analitzar què projectem de nosaltres mateixos al món**. Una projecció que sempre ha existit, però que avui dia, a través de les xarxes socials i del rastre que deixem amb les nostres accions al món virtual, podem seguir i resseguir, i no s'esborra ni desapareix. Per això, és més important que mai que prenguem consciència de com la identitat digital que ens construïm avui és pública i condiona, de forma directa, la nostra imatge d'avui i de demà. Davant d'aquesta nova realitat, hem de tenir molt present que, fem el que fem a la xarxa, és indispensable actuar amb consciència.

Què és la identitat digital?

La identitat digital és el conjunt d'informació sobre nosaltres publicada a la xarxa, que configura la imatge que projectem de cara als altres. Des de les nostres dades, imatges i publicacions fins als nostres comentaris, gustos, contactes i amistats. Tot plegat ens descriu i determina la nostra reputació digital. És a dir, es tracta del que som per als altres segons el que la xarxa diu de nosaltres.

Com funciona l'itinerari?

Amb aquest itinerari transversal us proposem treballar les unitats didàctiques eduCAC amb un fil conductor: la identitat digital. Hi trobareu **propostes específiques per complementar el treball de les unitats didàctiques** posant el focus en com es configura la nostra identitat digital. Per fer-ho, us proposem reflexionar sobre la **configuració de la identitat** en una generació que ha nascut i crescut en un món plenament digital. També us proposem prendre consciència del funcionament dels algoritmes i com condicionen quines informacions i continguts ens arriben, fins al punt de poder fer-nos viure en **bombolles de filtres**. Finalment, us animem a consolidar el concepte d'identitat digital i reflexionar sobre com pot condicionar **la nostra manera de comunicar-nos i relacionar-nos** en aquest món de pantalles.

Propostes per treballar la identitat digital a les unitats didàctiques

Unitat didàctica | El mòbil, jo i els altres

Vivim dins i fora de les pantalles i el mòbil és ja una extensió de nosaltres mateixos. Cal ser conscients que allò que projectem a les xarxes forma part també de nosaltres. Cuidem la nostra identitat digital i afrontem el ciberassetjament.

Unitat didàctica | Saben el que volem?

Actualment les nostres cerques i accions a internet queden registrades i les marques tenen noves oportunitats per dirigir-se directament a nosaltres, el seu públic objectiu, segons els nostres gustos i interessos. Vivim totalment exposats?

Projecte d'aula | Dins i fora de la xarxa

Reflexionem i plasmem a través del llenguatge audiovisual el nostre punt de vista sobre els riscos i oportunitats que ens ofereixen els dispositius mòbils i les xarxes socials. El bon ús del mòbil a través de la mirada dels i les adolescents.

Dos mons, una sola realitat

Abans d'analitzar la nostra relació amb els dispositius mòbils i com ens comportem a les xarxes, us proposem reflexionar primer sobre el propi concepte d'identitat, per situar, després, com els adolescents viuen en una única realitat, composta d'experiències personals i digitals.

Vivint en bombolles

Us proposem aprofundir en el funcionament i conseqüències dels algoritmes per introduir el concepte de "bombolla de filtres" i per reflexionar sobre els continguts que consultem a les xarxes. Per què ens arriben uns i no uns altres? Quins són els pros i contres de viure hiperconnectats?

Xarxa pública i vida privada

Treballem a fons els conceptes d'identitat digital i petjada digital, i com poden condicionar la nostra manera de comunicar-nos i relacionar-nos. A partir d'aquest treball, us proposem incorporar aquestes reflexions al decàleg audiovisual del **Projecte d'aula 'Dins i fora de la xarxa', de primària.**

IDENTITAT DIGITAL | XARXA PÚBLICA, VIDA PRIVADA

Totes les accions que fem a la xarxa generen la nostra petjada digital i, en conseqüència, configuren la nostra identitat digital. La interacció entre els dos mons, el físic i el digital, és constant, de tal manera que hem de prendre consciència que **som, també, el que fem a internet.**

Actualment, tots som, en part, personatges públics, en tant que estem diàriament generant informació sobre nosaltres a la xarxa. Publiquem fotografies nostres, ens relacionem amb altres usuaris de forma pública, expressem les nostres opinions en canals oberts, comentem com ens sentim anímicament... I ens estem acostumant a fer-ho d'una manera tan natural i quotidiana que sovint no ens plantejem el perquè o les implicacions de les nostres accions. Tanmateix, cal adoptar sempre una mirada crítica envers les pantalles i és important fer-nos preguntes. La xarxa ens permet expressar-nos més i millor? Estimulen de manera positiva les nostres inquietuds? **Estem a gust amb la imatge que es projecta de nosaltres a les xarxes? Quina informació volem donar de nosaltres i quina no?**

Molta de la informació que publiquem o publiquen sobre nosaltres pot ser consultada per qualsevol altre usuari, des de familiars i amics fins a persones desconegudes. Així, és molt important que els infants entenguin que no han de donar mai informació personal a la xarxa i que davant de qualsevol dubte, tinguin clar que han de consultar amb un adult perquè tot just s'estan iniciant en l'univers d'internet de manera més o menys autònoma.

Davant d'aquesta nova realitat, que ens recorda que **som el que publiquem i que existim perquè som vistos**, la línia entre allò privat i allò públic es pot desdibuixar amb molta facilitat. Per tot plegat, cal treballar per posar consciència en totes les accions que duem a terme a la xarxa. **I és que cal tenir cura de la pròpia identitat digital i de les dades que generem!** Podem controlar com ens mostrem i quina informació donem, així doncs, aprenem a gestionar les nostres accions a la xarxa.

OBJECTIUS

- Utilitzar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació i les TIC, per obtenir, interpretar i elaborar informacions i opinions.
- Ser capaços d'explicar, amb les seves pròpies paraules, els conceptes d'identitat digital, petjada digital i reputació digital.
- Observar i analitzar a través de quines accions construïm la nostra identitat a internet.
- Prendre consciència sobre com ens mostrem a internet i l'impacte que genera la nostra imatge i allò que publiquem o publiquen sobre nosaltres.
- Potenciar una actitud activa i una mirada crítica envers les nostres accions a internet i els comportaments generals que trobem a les xarxes.
- Saber transmetre i defensar al grup una opinió o posicionament personal respecte d'un tema proposat i aprendre a consensuar una idea.
- Potenciar els valors de respecte, diàleg i responsabilitat a través dels debats.

MATERIALS NECESSARIS

- Guia per al professorat
- Projector a l'aula
- Pissarra o suport digital
- Ordinadors o dispositius amb accés a internet

ÀMBITS COMPETENCIALS

- Àmbit lingüístic
- Àmbit digital
- Àmbit de coneixement del medi
- Àmbit d'educació en valors
- Àmbit d'aprendre a aprendre
- Acció tutorial

PROPOSTA DE TEMPORITZACIÓ

2 sessions d'1 hora

SISTEMA D'IMPLEMENTACIÓ

Us proposem reflexionar sobre els conceptes d'identitat digital i petjada digital, així com sobre l'impacte que poden tenir en les nostres vides. En aquest sentit, analitzarem, a través d'uns qüestionaris, si els adults que ja són usuaris habituals a la xarxa són conscients de la importància de cuidar la seva identitat digital i la reputació digital. Establirem un paral·lelisme entre la importància de les bones conductes i de tenir en compte la seguretat en l'espai públic, al carrer, i a la xarxa, entesa també com a espai públic virtual. Finalment, coneixerem el Manifest per a la comunicació no hostil.

Aquesta proposta didàctica planteja un treball complementari al '[Projecte d'aula Dins i fora de la xarxa](#)' de primària. D'aquesta manera, a partir dels continguts treballats en les sessions aquí proposades, tindrem moltes més eines i més informació per elaborar el decàleg audiovisual de bones pràctiques que es planteja al projecte d'aula. Així podrem anar més enllà dels usos que es poden fer amb un mòbil en el dia a dia per incloure consells i reflexions sobre com cuidar la nostra identitat digital, tenint en compte l'impacte que genera el nostre comportament general a la xarxa.

Itinerari
Xarxa pública,
vida privada
Activitat 1

Itinerari
Xarxa pública,
vida privada
Activitat 2

Projecte d'aula 4
Dins i fora
de la xarxa
Sessió 1

Projecte d'aula 4
Dins i fora
de la xarxa
Sessió 2

Projecte d'aula 4
Dins i fora
de la xarxa
Sessió 3

DESCOBRIM LA NOSTRA IDENTITAT DIGITAL

Activitat 1 / Durada orientativa: 1 hora

PROPOSTA D'ACTIVITATS				
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		MATERIALS I RECURSOS	ORGANITZACIÓ A L'AULA	DURADA ORIENTATIVA
Activitat inicial	<p>Activitat 1: Descubrim la nostra identitat digital</p> <p>1.1. Què és la identitat digital? I la petjada digital? Pregunta inicial per comprovar què sap el grup classe o què els suggereixen aquests conceptes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició habitual	10'
Activitats de desenvolupament	<p>1.2. Definim els conceptes Visualitzarem un vídeo sobre els conceptes d'identitat digital i petjada digital. A continuació, recollirem a la pissarra la definició i els consells per cuidar la pròpia identitat digital.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat Projector Accés a internet 	Disposició habitual	15'
	<p>1.3. Reflexions en grup Veurem què hem après sobre el concepte d'identitat digital i reflexionarem sobre quines mesures o hàbits voldrem incorporar en un futur.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició habitual	25'
Proposta de síntesi	<p>1.4. Qüestionari sobre seguretat a la xarxa Repartirem a l'alumnat un qüestionari perquè plantegin als adults de casa algunes preguntes sobre els conceptes treballats a l'aula.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició habitual	10'

EN PROFUNDITAT!

Activitat 2 / Durada orientativa: 1 hora

PROPOSTA D'ACTIVITATS				
DESCRIPCIÓ DE LES ACTIVITATS		MATERIALS I RECURSOS	ORGANITZACIÓ A L'AULA	DURADA ORIENTATIVA
Activitat inicial	<p>Activitat 2: Intimitat compartida</p> <p>2.1. Compartim els resultats Compartirem les respostes obtingudes dels qüestionaris i les comentarem i analitzarem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició habitual	15'
Activitats de desenvolupament	<p>2.2. Consells per moure'ns i navegar Farem un recull de les normes o consells més bàsics que seguim quan caminem sols i soles pel carrer i farem el paral·lelisme a l'hora de navegar per internet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició en grups de 4-5 alumnes	20'
	<p>2.3. Les meves dades personals Recollirem en una llista un conjunt de dades personals i reflexionarem sobre si les voldríem fer públiques o no.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat 	Disposició en grups de 4-5 alumnes	10'
Proposta de síntesi	<p>2.4. Comunicació no hostil Veurem el vídeo del Manifest per a la comunicació no hostil i el comentarem amb l'alumnat. També presentarem els 10 punts del Manifest.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Guia per al professorat Projector i accés a internet Vídeo proposat 	Disposició habitual	15'

ITINERARI TRANSVERSAL | IDENTITAT DIGITAL

XARXA PÚBLICA, VIDA PRIVADA

Les activitats d'aquesta proposta didàctica estan pensades per aprofundir en els conceptes d'identitat digital, privacitat i petjada digital. L'objectiu és proporcionar eines per prendre consciència sobre com tot allò que publiquem a la xarxa no queda perdut i oblidat en el "núvol", sinó que perdura en el temps i condiciona la imatge que projectem de nosaltres al món. Per aquest motiu, és important tenir en compte que, sigui el que sigui el que publiquem a la xarxa, ho hem de fer des de la consciència i no per simple impuls.

Aquestes activitats proposen un treball complementari amb [el 'Projecte d'aula. Dins i fora de la xarxa' de primària](#) per treballar els conceptes d'identitat i petjada digital, així com el d'intimitat i privacitat, abans d'endinsar-nos en el projecte d'aula, que consisteix en la creació d'un decàleg audiovisual de bones pràctiques en l'àmbit digital.

D'aquesta manera, a partir d'aquest treball previ, podrem sobrepassar els consells sobre els usos del mòbil per incorporar, també, propostes específiques per cuidar la identitat digital i fomentar l'hàbit de decidir sempre activament què compartim a la xarxa i què no, què volem fer públic i què volem preservar en la nostra intimitat.

ACTIVITAT 1.

DESCOBRIM LA NOSTRA IDENTITAT DIGITAL

1.1. Què és la identitat digital?

Per començar la sessió, **presentarem el concepte d'identitat digital**. I és que, tot i que els infants i joves d'avui en dia són ja "[nadius digitals](#)", probablement ningú els hi haurà presentat aquest concepte i, la majoria, no s'hauran aturat mai a reflexionar en profunditat sobre aquesta idea.

Per comprovar si el grup classe ha sentit parlar alguna vegada sobre aquests conceptes o per veure què els ve al cap quan els senten, començarem llançant les preguntes següents:

- Què és la identitat digital?
- I la petjada digital?

Deixarem una estona per compartir les respostes en veu alta per intentar descobrir si hi ha algú que hagi sentit aquests conceptes alguna vegada o a què creiem que es poden referir per mirar de treure, entre tots i totes, una definició o una explicació sobre el que ens suggereixen.

1.2. Definim els conceptes

Després d'aquesta primera ronda per compartir idees o opinions sobre la qüestió, veurem amb més profunditat què és això de la identitat digital.

La **identitat digital** és el conjunt d'informació sobre nosaltres present a la xarxa, que configura la imatge que projectem de cara als altres. Des de les nostres dades, imatges i publicacions, fins als

nostres comentaris, gustos, contactes i amistats. Tot aquest conjunt d'informació, així com les dades que generem a l'hora de navegar i consultar webs, realitzar compres o interactuar amb plataformes digitals, conformen la nostra **petjada digital**.

A continuació, veurem un vídeo en què es defineix de manera entenedora el concepte de petjada digital i es mostren algunes claus per gestionar-la. Es tracta d'un vídeo del [Campus Virtual d'Educació Digital Intec](#), del Ministeri d'Educació de la Ciutat Autònoma de Buenos Aires.

Títol	Duració
Huella digital: construir una identidad digital	2:47

Un cop vist el vídeo, comentarem, entre tots i totes, algunes de les idees clau del vídeo i les anirem apuntant a la pissarra:

- Quins elements són els que configuren la petjada digital de cadascú?
- Quins aspectes s'han de tenir en compte per tal de cuidar la nostra identitat digital?

Amb tot plegat, haurem de construir un quadre com el següent:

Què configura la meva petjada digital	Què puc fer per gestionar i cuidar la meva identitat digital
Tota l'activitat que faig a la xarxa: jugar a jocs en línia, mirar vídeos a Youtube, buscar informació, escoltar música, etc.	Assegurar-me que tota la informació que penjo sobre mi a la xarxa (fotos, vídeos, textos, etc.) sigui apropiada i no em pugui causar problemes.
La informació que genero sobre mi mateix, per exemple quan em descarrego un joc, quan em registro a una pàgina web, quan creo un canal de Youtube, etc.	Parlar amb les amistats o coneguts per evitar que publiquin informació sobre mi sense el meu consentiment.
La meva acció a les xarxes socials: el que publico, el que comparteixo, els "m'agrada", els meus contactes, etc.	Acostumar-me a demanar permís als altres abans de penjar contingut sobre ells/es.
La meva geo-localització, quan la comparteixo	Procurar mantenir una configuració segura pel que fa a l'ús i tipus de contrasenyes
Registrar-me en una pàgina web o una plataforma virtual	Consultar sempre a un adult, davant de qualsevol dubte o dificultat.
La informació que altres persones publiquen sobre mi, siguin imatges, comentaris, etc.	Bloquejar les <i>cookies</i> o galetes del navegador si no vull que s'emmagatzemin les meves dades

Cal tenir en compte que...

- Totes les accions que fem a la xarxa van deixant un **rastre digital**: des de les fotografies que pengem fins als comentaris que deixem en pàgines web o que publiquem en xarxes socials, siguin nostres o de les nostres amistats. També les cerques que fem, les pàgines en què naveguem, els jocs en línia en què participem, els vídeos de Youtube que mirem, la música que escoltem, etc.
- Les accions o publicacions que altres persones fan sobre nosaltres a la xarxa també formen part del nostre rastre digital i, per tant, també condicionen directament la nostra identitat digital.
- La suma de tots els nostres moviments i accions a internet, així com del que diuen o publiquen els altres sobre nosaltres, constitueixen la nostra identitat digital.
- Les pàgines i els buscadors guarden informació sobre cadascú de nosaltres, com ara el nom d'usuari o les preferències de navegació. Aquests arxius s'anomenen *cookies* o, en català, galetes. Per treballar amb profunditat què són i per a què serveixen les galetes, teniu a la vostra disposició la **'Unitat didàctica 10. Primària. Saben el que volem?'**.
- El rastre que deixem a internet pot ser utilitzat per la mateixa xarxa per mostrar-nos informació sobre els nostres gustos o preferències. Hem de prendre consciència, però, que quan es filtren uns continguts vol dir que se n'estan ignorant uns altres, que s'estan deixant de mostrar una sèrie d'informacions. Per tant, això implica que alguns continguts queden fora del nostre abast.
- És necessari que ens qüestionem: Qui pot veure el que publiquem a internet? Qui volem que ho vegi i qui no?
- Quan pengem una fotografia o un text a la xarxa, mai podem estar del tot segurs que no seran utilitzats per tercers.
- Els passos que fem a internet queden registrats i no es poden esborrar.

1.3. Reflexionem en grup

Ara que ja tenim més situat el concepte d'identitat digital i hem vist quins aspectes hem de tenir en compte per tal de cuidar la nostra reputació a la xarxa i gestionar la nostra petjada digital, reflexionarem plegats sobre quina és la gestió que estan fent els usuaris sobre la seva activitat a la xarxa i **ens plantejarem com ens agradaria a nosaltres controlar o tenir en compte la nostra petjada digital i la nostra reputació digital** quan comencem a interactuar amb la xarxa:

- Érem conscients que si pengem a les xarxes alguna cosa sobre altres persones això té un impacte directe en la seva imatge o identitat digital? I el mateix si altres persones penguen informació sobre nosaltres?
- Aquests impactes sobre el que publiquem i el que els altres publiquen a internet poden ser tant positius com negatius?
- A continuació, demanarem als infants que pensin exemples d'accions positives i d'accions negatives que poden marcar la reputació d'una persona a la xarxa. Posarem exemples tant d'accions que depenen de nosaltres mateixos com d'accions que els altres fan sobre nosaltres i poden marcar-nos. Deixarem una estona perquè els nens i nenes hi pensin i vagin responent, però alguns dels exemples que podrien sorgir són:

- Accions positives:

- Expressar-nos correctament a la xarxa
 - Escriure comentaris positius sobre un joc o una aplicació que ens ha agradat
 - Fer bones fotografies i publicar-les a la xarxa (amb el consentiment de les persones que hi apareixen)
 - Compartir consells o recomanacions a la xarxa
 - Compartir continguts interessants o divertits (vídeos, llibres, articles, activitats lúdiques o culturals, etc.)
 - Aportar informació rellevant en espais col·laboratius com la Viquipèdia
 - Crear videotutorials útils i publicar-los a internet
 - Crear un blog amb continguts interessants i/o creatius (per exemple: si ens agrada cantar, ballar, fer manualitats, dibuixar, etc.)
 - Interactuar amb altres usuaris de manera agradable i educada, aportant informacions útils
- ➔ En general, continguts enriquidors o útils (receptes de cuina, consells per viatjar, vídeo-tutorials, trucs per superar jocs, etc.) tenen un impacte positiu sobre la imatge dels usuaris i usuàries.

- Accions negatives:

- Comunicar-nos de manera despectiva o grollera amb altres usuaris, o utilitzant insults o faltes de respecte
 - No expressar-nos correctament (per exemple, amb faltes d'ortografia, utilitzant malament els signes de puntuació, amb explicacions que no s'entenen, etc.)
 - Fer comentaris negatius, criticar o presentar queixes molt sovint o plantejar-les de manera poc argumentada
 - Publicar fotos o vídeos nostres o d'altres persones que no són adequats o publicar-los sense el seu consentiment
 - Publicar o compartir informacions falses o no contrastades (dir mentides o fer córrer rumors)
- ➔ En general, totes aquelles accions que tenen un impacte negatiu fora de les pantalles, es multipliquen si les fem a través de les xarxes, perquè a internet no som anònims i allò que fem o diem queda gravat i pot ser revisat i consultat per altres persones al llarg del temps.

- Ens havíem plantejat alguna vegada que tota l'activitat que es genera a la xarxa queda registrada i no es pot esborrar? Si hi pensem, ens inquieta aquest fet per algun motiu?
- Pensem que la petjada digital mostra realment qui som o com som?
- Quins avantatges i quins inconvenients pot tenir ser conscients de la nostra petjada digital i estar-ne pendants?

TREBALL FORA DE L'AULA

1.4. Qüestionari sobre seguretat a la xarxa

Finalment, plantejarem a l'alumnat que preguntin als adults de casa (pares, mares, tiets, avis o àvies, germans/es més grans) si coneixen els conceptes **d'identitat digital**, **petjada digital** i **reputació digital** i quines mesures de seguretat o prevenció prenen per tal de navegar per internet de forma segura i per tal de cuidar la seva reputació.

Recordem que...

- Tal com s'exposa en el moodle [Identidad Digital de la Universitat d'Alacant](#): "La **identitat digital** és el conjunt d'informació sobre una persona o una organització exposada a internet: dades personals, imatges, notícies, comentaris, gustos, aficions, amistats, etc."
- [Segons explica l'empresa de comunicació Lisot](#): "La **petjada digital** és l'empremta que deixa qualsevol persona, ja sigui física o jurídica, a Internet (...). Implícitament deixem un rastre mentre recorrem Internet. Les nostres empremtes digitals són potser més grans del que pensem (...). Cada vegada que visitem un lloc web revelem informació personal a l'amo del lloc: la nostra adreça IP, que pot incloure la nostra informació geogràfica; el tipus de navegador, etc. (...) En participar en diferents activitats en Internet anem deixant proves del que hem fet, dels llocs on hem estat, de qui són els nostres amics i familiars, i moltes coses més."
- En l'article [¿Por qué es importante cuidar la reputación online?](#), publicat per Digital TUYÚ, trobem la següent definició del terme reputació digital: "La **reputació en línia** és la imatge o prestigi d'una marca, empresa o persona a Internet. No es tracta només de la imatge que la mateixa marca o empresa projecta a Internet. La reputació en línia també està composta per aquelles notícies, opinions, comentaris i informacions que la resta d'usuaris generen en els mitjans online, ja siguin fòrums, blogs o xarxes socials."

Per plantejar aquestes qüestions a casa, proposarem que els facin respondre un qüestionari. Cada alumne/a haurà d'aconseguir almenys 3 persones que responguin el qüestionari. Podeu elaborar el vostre propi qüestionari d'aula o utilitzar el que trobareu a la pàgina següent.

Qüestionari sobre seguretat a la xarxa

Home / dona:

Edat:

- Coneixes els conceptes d'identitat digital i petjada digital i ets conscient d'allò que condiciona la teva identitat digital?

Sí No

- En cas afirmatiu, pots explicar els conceptes d'identitat digital i petjada digital?

- Coneixes el concepte de reputació digital i prens decisions concretes per cuidar-la?

Sí No

- En cas afirmatiu, pots explicar quines accions prens per cuidar la teva reputació digital?

- T'assegures que tota la informació que penges sobre tu a la xarxa (fotos, vídeos, textos, etc.) sigui apropiada i no et pugui causar problemes?

Sí No

- Has parlat amb amistats o coneguts per evitar que publiquin informació sobre tu sense el teu consentiment?

Sí No

- Acostumes a demanar permís als altres abans de penjar contingut sobre ells/es?

Sí No

IDENTITAT DIGITAL | Xarxa pública, vida privada

- Procures mantenir una configuració segura pel que fa a l'ús i tipus de contrasenyes? (No utilitzes la mateixa contrasenya per tots els serveis i aplicacions, utilitzes contrasenyes complicades i les canvies de tant en tant)

Sí No

- Bloqueges les galetes (*cookies*) del navegador perquè no s'emmagatzemin les teves dades personals?

Sí No

- En cas que tinguis les galetes activades, les neteges de tant en tant?

Sí No

- Altres mesures que prenguis per controlar la teva identitat digital?

- Abans de publicar qualsevol cosa a la xarxa o de fer una acció a internet, t'atures a pensar detingudament si realment la vols fer o la repercussió o les conseqüències que pot tenir?

Sí No

- Alguna vegada t'has penedit d'haver publicat alguna cosa a internet (un comentari, una fotografia, una informació personal...)?

Sí No

- En cas afirmatiu, per què te'n vas penedir?

ACTIVITAT 2. INTIMITAT COMPARTIDA

Un cop tenim més consolidats els conceptes d'identitat digital, petjada digital i reputació digital, compartirem a l'aula els resultats dels qüestionaris i els comentarem.

Seguidament, reflexionarem sobre la importància d'entendre que internet és una xarxa pública i, per tant, tot el que fem, diem, comentem, compartim en ella pot ser vist o consultat per altres persones. Amb cadascuna de les accions que fem a la xarxa estem compartint una part de la nostra intimitat. Per tant, és indispensable que en siguem conscients i que decidim amb consciència què volem compartir sobre nosaltres i què no.

En el cas dels infants, aquest fet és encara més important si tenim en compte que, **a l'estat espanyol, l'edat mínima legal per tenir un compte de correu a Gmail o comptes propis en aplicacions mòbils és als 14 anys**. Tot i que és molt probable que alguns alumnes ja fan servir algunes d'aquestes eines de manera més o menys autònoma, és important que els informem d'aquest marc normatiu perquè entenguin que encara són massa petits per dur a terme segons quines activitats de manera autònoma per internet i per què és tan important introduir-se en aquest univers de manera acompanyada per part dels adults. A continuació, **plantejarem les següents activitats amb finalitat preventiva, en referència al que farem o com es comportarem a la xarxa en un futur**, tot i que també puguin compartir-se algunes experiències dels nens i nenes que ja fan servir de manera més o menys autònoma algunes aplicacions o xarxes.

2.1. Compartim els resultats

Començarem aquesta segona activitat compartint els resultats dels qüestionaris que han obtingut els i les alumnes.

Per tal de poder fer un cop d'ull ràpid a quins han estat els resultats, proposem:

- Llegir en veu alta la primera pregunta del qüestionari i demanar que aixequin la mà els i les alumnes que tinguin respostes corresponents al "sí".
- Anotar a la pissarra el nombre de respostes afirmatives (recordem que cada alumne/a pot tenir les respostes de fins a tres qüestionaris).
- Demanar que aixequin la mà els i les alumnes que tinguin respostes corresponents al "no".
- Anotar a la pissarra el nombre de respostes negatives (recordem que cada alumne/a pot tenir les respostes de fins a tres qüestionaris).
- Repetir el mateix procediment amb la resta de preguntes.
- Amb les preguntes de resposta oberta, demanarem que algunes persones voluntàries llegeixin en veu alta les respostes que tenen escrites i les comentarem.

D'aquesta manera, podrem veure ràpidament quin nombre de les persones que han estat enquestades coneix els conceptes d'identitat digital, petjada digital i reputació digital i, en quina mesura, prenen accions per cuidar-les o no.

2.2. Consells per moure'ns i navegar

L'exercici anterior, compartint els resultats de les enquestes, ens pot servir per debatre sobre la importància de prendre consciència dels nostres [drets i deures a internet](#).

Està molt bé que veiem internet com un gran espai d'oportunitats i descobriments, però també hem d'entendre que internet és una xarxa pública i, per tant, hem de prendre algunes mesures de prevenció o control per tal de poder navegar de forma segura.

Recordem que...

Per consultar els drets i deures reconeguts i estipulats pels usuaris d'internet us recomanem que consulteu la pàgina web de l'[Autoritat Catalana de Protecció de dades](#), especialment l'apartat dedicat a [Menors i joves](#).

També és especialment útil la pàgina [Internet Segura](#), impulsada pel Centre de Seguretat de la Informació de Catalunya (CESICAT). A l'apartat '[Normes bàsiques de ciberseguretat](#)' hi trobareu totes les pautes i consells que hauríem de seguir a l'hora de navegar per internet, ordenats segons si volem centrar-nos en l'ús del correu electrònic, les sales de xat, les xarxes socials, com fem servir el mòbil o la tauleta, els jocs en xarxa o la descàrrega d'aplicacions. A més a més, els consells estan orientats, específicament, als menors d'edat.

En l'article de Germán Aranda "[Aquests setze simples consells t'ajudaran a navegar de manera segura a internet](#)", publicat al diari *Ara*, trobareu consells més orientats als adults.

De la mateixa manera que quan comencem a anar sols i soles pel carrer hem d'aprendre algunes normes de mobilitat, seguretat i convivència, per començar a navegar sols i soles per internet també necessitem algunes pautes.

En aquest sentit, presentarem aquest paral·lelisme a l'aula i preguntarem a l'alumnat:

- **Quines normes seguïu quan camineu sols i soles pel carrer?**
- **Quins consells us han donat les vostres famílies?**

Per fer aquest exercici, organitzarem l'alumnat en grups de 4-5 alumnes. Cada grup d'alumnes haurà de compartir quines normes o consells segueixen quan van sols i soles pel carrer i elaboraran una llista conjunta. Després, a través d'un/a portaveu, compartirem les observacions de tots els grups i les anirem anotant a la pissarra, en format llista.

Alguns exemples que poden sortir són:

- No he de travessar el carrer si el semàfor dels vianants està en vermell
- He de creuar sempre pel pas de vianants
- He de llençar els papers a la paperera
- No he de parlar amb desconeguts ni donar informació sobre mi a gent que no conegui
- Quan entro a una botiga he de dir "bon dia" i demanar les coses si us plau
- He de vigilar bé les claus de casa per no perdre-les
- Si surto a passejar amb el meu gos, he de recollir les caques del terra

- No he de pujar a cotxes de persones desconegudes

A continuació, demanarem als grups que pensin quin seria el paral·lelisme d'aquests mateixos consells aplicats a la xarxa.

Deixarem una estona perquè cada grup comparteixi les idees entre els seus membres i puguin anar fent una llista paral·lela a la primera, en què recullin els consells per navegar pel món virtual. Si a algú se li acut un consell nou, que no té paral·lelisme amb situacions que es donin caminant pel carrer, també l'afegirem a la llista.

Un cop tots els grups ho tinguin enllestit, tornarem a compartir els resultats a través dels portaveus de cada grup. D'aquesta manera, haurem elaborat entre tots i totes un conjunt de consells importants per navegar de forma segura per internet.

Finalment, podem ordenar la llista de consells en un quadre com el següent:

Consells quan camino sol/a pel carrer	Consells per navegar per internet

2.3. Les meves dades personals

Per últim, demanarem a cada grup que pensin **què és una dada personal** i que facin una altra llista amb possibles dades personals.

Recordem que...

Si els nens i nenes no saben què és una dada personal, podem explicar-los-hi, tot adaptant **la definició presentada per TermCat**: "Una dada de caràcter personal, o simplement dada personal, és qualsevol informació de caràcter numèric, alfabètic, gràfic, fotogràfic, acústic o de qualsevol altra mena que fa referència a una persona física i identificada o identificable. Per exemple, són dades de caràcter personal el nom, el número de document nacional d'identitat, l'adreça postal, l'adreça

electrònica, el número de telèfon, o qualsevol informació referent a la ideologia, afiliació sindical, religió, les creences, l'origen ètnic, la salut o la vida sexual."

Un cop tinguin la llista elaborada, utilitzarem el mateix paral·lelisme entre caminar sols i soles pel carrer i fer-ho navegant per internet. Així doncs, demanarem als i les alumnes que pensin **quines d'aquestes dades portarien penjades en un cartell públicament**, i preguntarem:

- Mentre caminem pel carrer, portaríem penjat en un cartell el nom de la nostra escola?
- I la direcció de casa nostra?
- i els noms i cognoms dels nostres pares?

Doncs quan naveguem per internet, hem de pensar que qualsevol informació que compartim, ja sigui en un xat amb altres usuaris o en les dades que donem per descarregar-nos un joc en línia, etc. Es converteix també en informació pública.

A més a més...

Per consolidar els conceptes apresos i les reflexions plantejades fins ara a l'aula, podem completar aquest exercici **jugant a l'aula a algun dels tres jocs** dissenyats per l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades:

- **Nick i Data**
- **Navega Segur**
- **Les teves dades**

Podem projectar a l'aula les preguntes plantejades en els jocs "Navega Segur" i "Les teves dades" i respondre-les entre tots i totes a classe. Si disposem d'ordinadors o tauletes, podem dedicar una estona de la sessió perquè cada alumne/a jugui i respongui les preguntes de manera individual o en parelles. O, si ho preferim, podem recomanar als infants que provin de jugar a casa!

2.4. Comunicació no hostil

Finalment, projectarem a l'aula el vídeo següent:

Títol	Duració
<u>Manifest de la comunicació no hostil</u>	2:10

Un cop vist el vídeo, compartirem les impressions que ens ha generat a l'aula:

- Què hem entès?
- Quin missatge ens està enviant?

A continuació, explicarem que aquest vídeo forma part d'una campanya que es va engegar a Itàlia, a través de l'associació **Parole O_Stili**. Aquesta associació té com a objectiu acabar amb les expressions d'odi a internet. Amb un vídeo de caràcter simpàtic, denuncien els comportaments

inapropiats a la xarxa i ens animen a utilitzar les paraules correctament per tal d'aconseguir una bona comunicació entre els usuaris i usuàries, una comunicació clara i respectuosa.

En la mateixa línia, han elaborat un Manifest amb 10 punts bàsics. Els punts recollits en el Manifest ens poden servir com a premissa per expressar-nos correctament i són útils tant per la comunicació a la xarxa, entre usuaris, com per la comunicació en el món fora de la xarxa, de persona a persona. Us recomanem que projecteu els 10 punts a la classe i els llegiu i comenteu amb el vostre alumnat. [Els 10 punts del Manifest de la comunicació no hostil són:](#)

1. **Virtual és real** – Dic o escric a la xarxa només coses que tindria el valor de dir cara a cara.
2. **S'és allò que es comunica** – Les paraules que trio expliquen la persona que sóc: em representen.
3. **Les paraules donen forma al pensament** – Em prenc tot el temps necessari per expressar bé el que penso.
4. **Abans de parlar, cal escoltar** – Ningú té sempre raó, jo tampoc. Escolto amb aquesta obertura.
5. **Les paraules són un pont** – Trio les paraules per comprendre, fer-me entendre, acostar-me als altres.
6. **Les paraules tenen conseqüències** – Sé que cada paraula meva pot tenir conseqüències, grans o petites.
7. **Compartir és una responsabilitat** – Comparteixo textos i imatges només després d'haver-los llegit, valorat, comprès.
8. **Les idees es poden discutir, les persones s'han de respectar** – No transformo aquella persona que sosté una opinió que no comparteixo en una enemiga.
9. **Els insults no són arguments** – No accepto insults ni agressivitat; ni tan sols a favor de la meva tesi.
10. **També el silenci comunica** – Quan la millor opció és callar, callo.

I per continuar treballant al voltant de la identitat digital...

Podem continuar treballant aquesta proposta amb el [Projecte d'aula 'Dins i fora de la xarxa', de primària](#), en què us convidem a elaborar un Manifest dels bons hàbits a internet amb el vostre alumnat i donar-li vida en format audiovisual. A més a més, si ens interessa continuar treballant al voltant de la nostra relació amb internet i els dispositius mòbils, ho podem fer a través de la resta de propostes de l'[Itinerari transversal 'Identitat digital', de primària](#) i també a través de la ['Unitat Didàctica 11. Primària. El mòbil, jo i els altres'](#).

edu
CAC

The image features a logo consisting of the text 'edu' and 'CAC' in a bold, black, sans-serif font. The text is arranged in two lines, with 'edu' on the top line and 'CAC' on the bottom line. The 'CAC' is positioned to the right of 'edu'. Two orange L-shaped brackets are present: one at the bottom left, partially enclosing the 'edu' text, and another at the top right, partially enclosing the 'CAC' text.